Årsmelding 2011

Halti kvenkultursenter IKS

HALTI KVENKULTURSENTER, HOVEDVEIEN 2, 9151 STORSLETT.
WWW.KVENKULTURSENTER.NO

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse 2
Innledning 3
Om Halti Kvenkultursenter IKS 3
Representantskapet for Halti kvenkultursenter IKS 3
Styret for Halti kvenkultursenter IKS 3
Ansatte 4
Aktiviteter i 2011 4
Kvensk språk 4
Kvensk språkkurs 5
Kvensk språkkafè 5
Kvensk sanggruppe for Nord-Troms 6
Kompetanseheving i kvensk for barnehagepersonell 6
Paaskiviikko 6
Kulturaktiviteter 6
Kvenske kulturkvelder 6
Samarbeid med kirken 7
Annet 7
Formidling, synliggjøring, dokumentasjon 8
Kvensk samarbeidsråd 8
Samarbeid 9
Økonomi 9
Avslutning 10

Innledning

Om Halti Kvenkultursenter IKS

Halti kvenkultursenter IKS er et interkommunalt selskap opprettet med hjemmel i lov om interkommunale selskaper av 29.01.99. Halti kvenkultursenter IKS eies av kommunene: Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvænangen og Troms fylkeskommune. Selskapets hovedkontor er i Nordreisa kommune.

Senteret har som formål:

- Å bidra til at flere kvener i Troms, og spesielt i Nord-Troms, behersker det kvenske språket
- Å arbeide for at kvenske rettigheter i henhold til internasjonale konvensjoner overholdes
- Å synliggjøre kvensk språk og kultur i offentlig sammenheng
- Å bidra til at den kvenske befolkningen kjenner sin historie og sine røtter
- Å arbeide for at det skapes nisjeprodukter innen reiseliv og annet næringsliv med grunnlag i kvensk kultur historie i kommunene i Nord-Troms

Halti Kvenkultursenter skal være en inkubator og regional møteplass for å styrke og revitalisere kvensk språk, kultur, næringstradisjoner og rettigheter for den kvenske befolkningen i Nord-Troms, men også i hele Troms fylke. Den kvenske befolkningens historie og bakgrunn skal skape aktiviteter og nye nisjeprodukter i fremtidig kultur- og næringsvirksomhet i alle kommunene i Nord-Troms. Kvenkultursenteret skal både drive tradisjonell formidling av kvenenes historie, stimulere dagens barn og unge til tilhørighet med den kvenske kulturen og lage visjoner for fremtidige generasjoners tilknytning til kvensk språk, kultur og tradisjoner. Et viktig mål for Kvenkultursenteret er å synliggjøre den kvenske kulturen i alle sammenhenger.

Representantskapet for Halti kvenkultursenter IKS

Troms fylkeskommune: Eskild Johansen, varamedlem: Eva Solstad
Storfjord kommune: Ilmar Monlund, varamedlem: Tore Isaksen
Lyngen kommune: Irene Sørensen, varamedlem: Rolf Johansen
Kåfjord kommune: Bjørn Inge Moe, varamedlem: Rita Mathisen
Nordreisa kommune og leder av repr.: Inger Birkelund, varamedlem: Odd Erik Hansen
Kvænangen kommune: Trygve Enoksen, varamedlem: John Helland
Skjervøy kommune: Einar Lauritsen, varamedlem: Ingrid Lønhaug

Styret for Halti kvenkultursenter IKS

Troms fylkeskommunes representant og leder av styret: Sigrund Hestdal,
varamedlem: Jan Egil Johansen, Kvænangen
Nestleder: Per Ingvald Johansen, Kåfjord. Personlig varamedlem: Inger Marie Åsli, Kåfjord.
Styremedlem Kari Monlund, Storfjord. Personlig varamedlem: Morten Fredriksen, Nordreisa.
Styremedlem Ingunn Karlsen, Lyngen.

Styremedlem Anne Gerd Jonassen, Kvænangen. Personlig varamedlem: Maria Olaussen, Kvænangen.

På slutten av 2011 har eierne valgt nye medlemmer til representantskapet. På grunn av valg, sykdom og andre forhold, ble høstmøtet i representantskapet utsatt til januar 2012.

Ansatte

Lisa Vangen er ansatt som daglig leder. Vangen har arbeidet i 80 % stilling i 2011. Hun har arbeidstid en dag i uka i Nordreisa, og resten fra hjemmekontor i Manndalen.

Under Paaskiviikko hadde vi Sirkka Seljevold engasjert for å dokumentere kulturdagene med film, intervjuer og bilder. Tove Reibo har vært engasjert som festivalmedarbeider, og har ledet kvensk sanggruppe for Nord-Troms i 2011. Johanne Sommersæter har vært engasjert en periode som spesialrådgiver.

Ved utlysning av stillinger, forsøkes det å tas hensyn til kjønnsfordeling blant de ansatte. Personalkonflikter i 2011 har ikke forekommet.

Aktiviteter i 2011

Den kvenske revitaliseringen i Nord-Troms og resten av landet, begynner nå å feste grep. Vi har sett en fantastisk utvikling der det kvenske blir mer og mer relevant for befolkningen. Halti kvenkultursenter IKS er en av motorene i dette arbeidet. Våre aktiviteter for å fremme språk, kultur og holdninger, anser vi som svært viktige i denne sammenhengen.

Kvensk språk

Kvensk språk er en av bærebjelkene i kvensk kultur, og er viktig for bevaring og styrking av kulturen.

Språket er kulturbærer og meningsbærer, og er viktig i videreføringen av kvenske verdier og kunnskap. Etter lang tid med fornorskning er kvensk språk i en begynnende revitaliseringsfase. Halti kvenkultursenter IKS ønsker at kvensk skal være et levende språk i bruk. Derfor ønsker vi å drive språkopplæring og skape arenaer slik at bruk av det kvenske språk økes i det offentlige rom. For å få dette til må man arbeide med revitalisering på mange områder.

Kvensk språk er anerkjent som et eget minoritetsspråk i Norge. Kvensk språkting og kvensk språkråd har snart klart grunnlaget for normering av kvensk språk. Resultatet vil være et kvensk felles skriftspråk der lokale dialektvarianter vil være mulig å bruke. For oss gjelder dette Nord-Troms dialektene. Halti kvenkultursenter IKS vil forholde seg til retningslinjer for språknormering gitt av språktinget og språkrådet, og vil samarbeide tett med Kvensk institutt. I 2011 har vi fornyet samarbeidsavtalen med Kvensk institutt.

Vi ønsker å jobbe med å ivareta, videreutvikle, dokumentere og formidle kvensk språk og kultur, med hovedvekt på det lokale. I dette arbeidet vil vi bruke ulike innfallsvinkler, visualisering og synliggjøring av språket, informasjon, undervisning og skape kvenskspråklige arenaer. Videre vil vi arbeide med innsamling og formidling av ord og terminologi fra Nord-Troms dialektene. Vi vil være en støtte for folk som har interesse for kvensk språk og kultur.

Den viktigste målgruppen for språkopplæring er barn. Vi ønsker at alle barn og unge skal kjenne til kvensk språk på frasenivå. Målet er at de med dette skal ha kunnskaper om sin bakgrunn, samt øke motivasjonen og forutsetningene for de som velger kvensk og finsk i skoleverket for å bli kompetente flerspråklige. For å sikre resultater av opplæring, er det viktig å begynne med barna mens de er så små som mulig. Barnehager blir derfor et viktig satsningsområde for oss.

Også kulturskoler er et satsingsområde for oss, og her er målet er at barna skal ha muligheter å utvikle kvensk sang og musikk og andre kunstneriske uttrykksformer innenfor rammene av dagens kulturskoleordninger.

Et annet mål er at befolkningen som ønsker det, i Nord-Troms spesielt og Troms generelt, skal få et godt kvensk språkopplæringstilbud. Vi vil drive regional voksenopplæring med kontinuerlige kvenskkurs.

For at kvensk skal være et levende språk i regionen, behøves som sagt ikke bare opplæring, men også arenaer der språket brukes og utvikles. Slike arenaer ønsker vi å videreutvikle, og vi vil fortsette arbeidet med dette etter den linjen vi har påbegynt. Vårt arbeid med holdningsskapende arbeid og revitalisering av kvensk i regionen er svært viktig i prosessen med å fremme kvensk språk, for holdninger og motivasjon er avgjørende og grunnleggende forutsetninger for å forstå andre språk.

Kvensk språkkurs

Høsten 2011 arrangerte Halti kvenkultursenter IKS videregåendekurs i kvensk i Nord-Troms. Lærer var Agnes Eriksen og Terje Aronsen fra Kvensk institutt. Kurset ble holdt over to helger, og var på 30 timer. Det er svært begrenset med lærekrefter fra Kvensk institutt, og vi har startet arbeidet med å skaffe lokal kursholder i Nord-Troms. I løpet av 2012 mener vi at vi kan kjøre kvenskkurs med egen kursholder, opplært av Kvensk institutt.

Vi ønsker å gå i dialog med kommunene om deltakere fra enkelte personellgrupper kan få kompensert kurstid i form av avspasering, mot at de benytter seg av de språkferdigheter de har ervervet seg, i sin arbeidstid. Spesielt viktig vil være barnehageansatte, kulturskolelærere og helsepersonell.

Kvensk språkkafè

Halti kvenkultursenter IKS har arrangert kvenske språkkafeer i året som har gått. Her møtes mennesker med ulik språkkompetanse for å holde språket i hevd og lære seg mer. Språkkafeene har blitt et uformelt sosialt møtested, og en fin arena for å skape, vedlikeholde og utvikle språklig felleskap. Høsten 2011 innførte vi mer teoretisk språkarbeid på kafèene, med oversettelser av tekster og lignende. Med nye kursdeltakere, får vi også flere deltakere på de kvenske språkkafeene.

Kvensk sanggruppe for Nord-Troms

Kvensk sanggruppe kommer jevnlig sammen for å synge kvenske og finske sanger som har blitt brukt i Nord-Troms regionen. Sanggruppa har i 2011 opptrådt under Paaskiviikko, og på Sonjatun bo- og kultur i Nordreisa.

Kompetanseheving i kvensk for barnehagepersonell

Etter å ha gjennomført et pilotprosjekt om kvensk kompetanseheving av barnehagepersonell i Nord-Troms i 2010, har Halti kvenkultursenter IKS arbeidet videre med dette i 2011. Vi har utviklet et kursmateriell i samarbeid med Kvensk institutt, og tilbyr gratis innføringskurs i kvensk språk til barnehagepersonell i regionen

Tilbakemeldingene fra barnehager etter kurset, har vært gode. Interessen og engasjementet blant barnehagepersonell er fantastisk, og vi ser fram med å videreføre dette arbeidet.

Tove Reibo har vært engasjert som prosjektansvarlig i 2011, og hun vil fortsette arbeidet i 2012.

Paaskiviikko

Paaskiviikko 2011 var en stor suksess. Alle seks Nord-Troms kommunene har i 2011 vært med og har feiret kvenkulturen i hele regionen. Paaskiviikko ble arrangert 5.- 12. juni, og hadde 1993 besøkende til sammen.

Rapport og bildeserie fra Paaskiviikko kan sees her;
http://www.kvenkultursenter.no/paaskiviikko-2011.4948135-157856.html

Planlegging av neste års Paaskiviikko er godt i gang. Hovedtema for 2012 vil være næring, i fortid, nåtid og framtid. Paaskiviikko 2012 er fra 3.- 10.juni, og Lyngen vil ha åpningsarrangementet. Vi gleder oss!

Kulturaktiviteter

Ulike kulturaktiviteter er viktig for synliggjøring og bevisstgjøring om det kvenske.

Kvenske kulturkvelder

Halti kvenkultursenter IKS har i 2010 vært arrangør og medarrangør til flere kvenske kulturkvelder. Å ha lokale kulturkvelder ser vi som en viktig del av kvensk revitaliseringsprosess, der folk får informasjon om kvenske forhold og underholdning.

Vi ønsker å arrangere flere slike kulturkvelder i 2012.

Fra kvensk kulturkveld i Nordreisa i mai 2011

Samarbeid med kirken

Vi er stolte og glade for at Paaskiviikko implementerer læstadianske elementer, og kvensk gudstjeneste på Bergmo bedehus har blitt en tradisjon.

Daglig leder av Halti Kvenkultursenter IKS har gått inn som medlem i bispedømmerådets arbeidsutvalg for prosjektet "Kvensk kirkeliv". Arbeidet i 2010 har bestått i å finne forslag til kvenskspråklige salmer som skal inn i ny utgave av Norsk salmebok. I 2011 har arbeidsutvalget jobbet fram et utvalg av kvenske salmer. Den nye salmeboka som kommer ut i 2012 vil inneholde 15 vakre kvenske salmer.

Siden januar 2011 har det vært arbeidet med en samproduksjon mellom Riddu Riddu, Halti Kvenkultursenter/Paaskiviikko og Nord-Hålogaland bispedømmeråd. Initiativet kom fra Nord-Hålogaland bispedømmeråd. Målet var å tilby befolkninga i Troms og Finnmark et profesjonelt kunstnerisk tilbud basert på egen kulturtilhørighet; det flerkulturelle, læstadianismen og den åndelige dimensjonen ved tilværelsen. Dette førte til produksjonen "Kaffekopp og salmebok", som ble vist under Paaskiviikko og Riddu riđđu sommeren 2011.

Dette er første samarbeidsprosjekt mellom samiske og kvenske festivaler i Norge, og festivalene og prosjektet skaper møteplasser for folk i vår egen region. "Kaffekopp og salmebok" er en forestilling som burde vært tilgjengelig for alle, for det berører mennesker og verdier som er spesielt viktige i vår tid; forståelse, toleranse, tilhørighet og samhandling.

Vi håper den får muligheter til å bli tilgjengelig for et større publikum.

Halti kvenkultursenter IKS takker Riddu riđđu og Nord-Hålogaland bispedømme for samarbeidet, og håper på flere samarbeidsprosjekter i framtiden.

Annet

Vi har hatt et år med et høyt aktivitetsnivå. Andre aktiviteter som kan nevnes er møter i forbindelse med Eldia-prosjektet **(**European Language Diversity for All), se http://www.eldia-project.org/ for mer informasjon.

I forbindelse med den norske rapporteringen til Europarådet på Norges oppfylling av Rammekonvensjonen om beskyttelse av nasjonale minoriteter, gjennomfører Europarådets ekspertkomité en møteserie med berørte parter. Halti kvenkultursenter IKS møtte komiteen i mai 2011.

I oktober besøkte vi Leirbukt barnehage sammen med barnebokforfatter Agnes Eriksen. Hyggelig stund med lek og sang på kvensk, og lesing fra boka *Kummitus ja Tähtipoika.*

Formidling, synliggjøring, dokumentasjon

Internett er en av våre viktigste kilder til informasjon i dagens samfunn. I året som har gått, har vi lagt ned en del arbeid med vår hjemmeside www.kvenkultursenter.no. Målet er å utvikle denne til å bli en portal for kvenkultur i Troms.

I løpet av året har vi utviklet nettstedet til å bli en nyhetsside for kvensk- relaterte saker i Troms, Norge og Nordkalotten generelt og for Halti kvenkultursenter IKS` virksomhet. Besøk oss gjerne!

Halti kvenkultursenter IKS formidler også sin aktivitet på Facebook,
http://www.facebook.com/#!/group.php?gid=203149322015

samt har en facebookgruppe for de som lærer seg kvensk, "Det kvenske språket lever videre!"
http://www.facebook.com/#!/group.php?gid=116778765042911

Vi har laget en egen YouTube- kanal der vi presenterer kvenske filmsnutter fra Nord-Troms. Her er intervjuer, sceneinnslag fra Paaskiviikko, foredrag m.m.
Se http://www.youtube.com/user/kvenkultursenter .

Kvensk samarbeidsråd

Kvensk samarbeidsråd er en sammenslutning av lokallag som arbeider for kvenske og finske saker i Troms og Alta. Halti kvenkultursenter IKS er sekretariat for sammenslutningen.

Kvensk samarbeidsråd ønsker;
- Å fungere som et talerør for saker i samfunnet som angår det kvenske i regionen
- Å jobbe med saker som er av felles interesse for fremme av kvenkulturen og det kvenske språket
- Å komme med uttalelser i saker som er i vårt interesseområde, herunder bosetting, naturbruk og arbeidsplasser
- Å synliggjøre befolkningens kvenske tilhørighet og arbeide for å fremme det kvenske engasjementet i regionen
- Å danne en faglig plattform for kvensaker
- Å utarbeide målsetninger og visjoner for kvenarbeidet i våre regioner
- Å fremme kvensk næringsliv og kvenske tradisjoner i regionen

I arbeidet med å fremme kvensk språk, kultur og historie i regionen, er det lokale engasjementet svært viktig. Lokallag som arbeider med kvensaker innehar kunnskaper og forutsetninger på lokalt og regionalt nivå, som er avgjørende og grunnleggende for en god og lokalforankret utvikling og revitalisering av kvensk i vår region.

Med i Kvensk samarbeidsråd til nå, er:
• Alta Qvænforening/Alattion Kvääniseura AQ/AK
• Norsk-Finsk Forening i Nord-Troms/Pohjois-Tromsin Norja-Suomi-Seurat
• Qven og sjøsamisk forening Kvænangen

• Kåfjord kvenforening
• Skibotn kven og finneforening
• Storfjord kven- og sjøfinneforening
• Skibotn kvenforum
• Tromsø kvenforening

I 2011 har det vært møter i samarbeidsrådet, og de har kommet med uttalelser. Halti kvenkultursenter IKS arbeider med å sikre finansiering av rådet, slik at deltakerne får utgifter dekket.

Samarbeid

Vi ønsker å arbeide for å skape nettverk og samarbeid i den kvenske befolkningen, først og fremst i Nord-Troms, men også i Troms, Nord- Norge og Nordkalotten. Dette innebærer arbeid mot de kvenske/ finske foreningene i regionen og samarbeid med øvrige kvenske foreninger og institusjoner i Norge og på Nordkalotten. Vi ønsker også å fremme samarbeid mellom kvener og andre minoritetsgrupper.

Vi anser et godt samarbeid med andre aktører som en av de viktigste forutsetningene for å lykkes. Å respektere forskjeller og verdsette likheter, mener vi er en holdning å strebe etter i arbeidet med kvensk revitalisering.

Vi vil takke alle våre samarbeidspartnere for året som har gått.

Samarbeid med aktører på ulike nivå gjør at vi når våre mål!

Økonomi

Årsregnskapet er avgitt under forutsetning om fortsatt drift av Halti kvenkultursenter IKS. Som grunnlag for denne forutsetningen foreligger årsregnskapet for 2011.

Årets underskudd foreslås anvendt slik;

Opptjent egenkapital pr. 31.12.10	326367,-
Underskudd 2011	114 876,-
Egenkapital per 31.12.12	211 491,-

Halti kvenkultursenter IKS blir finansiert med driftsmidler fra eierkommunene og Troms fylkeskommune. Dette er imidlertid ikke nok til drift, og vi har i 2011 hatt siste året av et treårig prosjekt om dokumentasjon og formidling av kvenkultur i Nord-Troms, samt holdningsskapende arbeid. Vi fikk om lag en tredel av de midlene vi søkte om i 2011 av FAD, prosjektstøtte til nasjonale minoriteter.

Vi har arbeidet hardt i 2011 for å få statlig driftsfinansiering, uten å lykkes. Halti kvenkultursenter IKS har bl.a. vært på høring hos Kommunal- og forvaltningskomiteen, sammen med Norske kveners forbund. Nord-Troms regionsråd, Norske kveners forbund, Kvenlandsforbundet og Kvensk samarbeidsråd er blant de som har støttet vår søknad om driftsmidler.

Uten statlig driftsfinansiering, betyr det et nytt år uten den videreutvikling vi ønsker for senteret.

Det skjer imidlertid utrolig mye positivt regionalt og lokalt i forhold til det kvenske. I 2012 vil vår hovedsatsing, med de svært marginale ressurser vi har til rådighet, være på kvensk språk. Vi har engasjert Tove Reibo som språkmedarbeider og vil gjennomføre ulike tiltak for å fremme det kvenske språket. Det er søkt om prosjektmidler fra Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet til språkarbeidet i 2012, og vi håper på innvilging av denne søknaden.

En hovedutfordring for 2012 blir å forsette arbeidet med å få statlig driftsfinansiering av Halti kvenkultursenter IKS.

Det gjøres oppmerksom på at pensjonskostnader i note 2 i regnskapet gjelder for både 2010 og 2011.

Avslutning

Vi har hatt et høyt aktivitetsnivå i året som er gått, tross at vi har hatt begrenset med ressurser. Det er meget gledelig å se at Halti kvenkultursenter IKS er med og bidrar til en positiv utvikling innenfor det kvenske. Engasjementet øker lokalt og regionalt. Kvensk er i ferd med å bli en akseptert del innenfor det flerkulturelle samfunnet vi lever i.

Vi takker for samarbeidet i det gamle året og ser frem mot et nytt!